

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.841/2011/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. H. Z. által képviselt Magyar Biztosítók Szövetsége (címe) felperesnek, a Dr. Konczné dr. Pásztor-Turák Kinga ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen megtérítési igény iránt indított perében - melybe a felperes pernyertessége érdekében a Kristonné dr. Dusza Gabriella ügyvéd (címe) által képviselt Magyar Általános Biztosító Zártkörű Részvénytársaság (címe) beavatkozott - a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2011. október 10. napján meghozott 23.P.22.962/2009/33. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 34. sorszám alatt előterjesztett és 36. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja és az ítélet indokolásából mellőzi az alábbi ténymegállapításokat:

2004. július 29. napján az..... Magyarország Általános Biztosító Zrt. értesítette az alperest, hogy a kötelező gépjármű felelősségbiztosítása törlésre került.

2004. augusztus 3. napján az alperes újabb negyedéves díjat fizetett be, amelyet a biztosítótársaság 2004. augusztus 9. napján visszautalt.

2004. augusztus 26. napján kelt levelében a biztosítótársaság tájékoztatta a felperest (helyesen alperest), hogy a biztosítás biztosításának újra érvénybe helyezésére a megküldött nyilatkozat kitöltésével van lehetőség.

Kötelezi a felperest és a felperesi beavatkozót, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen 14 350 (Tizennégyezer-háromszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napos határidőben 5 552 430 Ft, valamint annak a 2009. október 10. napjától a

késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát és 100 000 Ft - a beavatkozó részére pedig 50 000 Ft - perköltséget. Kötelezte az alperest továbbá az állam javára - az adóhatóság felhívására - 333 200 Ft illeték megfizetésére is.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint a tulajdonát képező forgalmi rendszámú..... típusú személygépkocsira vonatkozóan az alperes a kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződést a beavatkozó biztosító társasággal kötötte meg.

A 2004. I. negyedévre esedékes díjat az alperes 2004. február 24-én fizette meg. 2004. július 29. napján a beavatkozó az alperest arról értesítette, hogy a kötelező gépjármű felelősségbiztosítása díj nem fizetése miatt törlésre került. Az alperes 2004. augusztus 3-án újabb negyedéves díjat fizetett be, amelyet azonban a biztosító 2004. augusztus 9-én visszautalt részére és 2004. november 26-án visszautalásra került a 2004. november 18-án befizetett újabb biztosítási díj is.

Az alperes volt - és tőle életvitelszerűen különélő - házastársa, **V. E. É.** az alperes tulajdonát képező személygépkocsival 2004. október 1. napján közlekedési balesetet okozott "**A**" belterületén, **G. P. M-né** gyalogost elütötte, aki a baleset következtében 8 napon túl gyógyuló darabos végtagcsonttöréses sérülést szenvedett. A balesettel összefüggésben a Szegedi Városi Bíróság a 2006. október 24-i jogerős 12.Bk.2239/2006/2. számú végzésével V.E. É. bűnösségét maradandó fogyatékoságot eredményező közlekedési baleset gondatlan okozásának vétségében megállapította és pénzbüntetésre ítélte. A 18.Szk.2637/2004/3. számú határozatával pedig - megváltoztatva a Szegedi Rendőrkapitányság, mint elsőfokú szabálysértési hatóság 03940/2004. szabs. határozatát - **G. P. M-né**val szemben közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének szabálysértése miatt mellőzte a pénzbírság kiszabását és egyben figyelmeztetésben részesítette.

A kötelező felelősségbiztosítási fedezet hiányában **G. P. M-né** kárát teljes egészében a felperes térítette meg; részére 1 800 000 Ft nem vagyoni kártérítést, 2 200 000 Ft járulékmegváltást és vagyoni kártérítést, mindösszesen 5 52 430 Ft-ot fizetett ki.

A fizetési meghagyással indult és az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes a keresetében 5 552 430 Ft tőke és annak a 2009. október 10-től járó törvényes mértékű kamata, valamint költsége megtérítésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a károkozó gépjármű az alperes tulajdonában volt és arra a baleset időpontjában az alperes kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéssel nem rendelkezett, mert a beavatkozóval fennállt kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződés a baleset időpontja előtt díj nem fizetés miatt megszűnt. A késedelmesen befizetett díj a szerződést nem aktiválhatta, továbbá új szerződés létrehozására sem volt alkalmas, ezért az alperes megtérítési kötelezettsége a 190/2004.(VI.8.) Korm. rendelet 15. §-ának (7) bekezdése alapján fennáll.

Az alperes elsődlegesen a kereset teljes elutasítását kérte jogalap hiányára hivatkozva. Azt nem vitatta, hogy a 2004. II. negyedévre esedékes díjat csak késedelmesen fizette meg, azonban azzal védekezett, hogy ennek ellenére a beavatkozó biztosító nem értesítette őt a biztosítási szerződés díj nem fizetés miatti megszűnéséről, ami megfelelt a beavatkozó korábban is előfordult alperesi határidőn túl történő fizetés befogadásával és lekönnyvelésével kapcsolatos gyakorlatának. Hivatkozott az alperes arra is, hogy a biztosító 2004. III. negyedévre esedékes, 2004. július 30-án megfizetett biztosítási díjat is

befogadta és azt - állításával ellentétben - nem utalta vissza az alperesnek. Visszautalásra csak a 2004. IV. negyedévre esedékes, 2004. november 16-án befizetett díj került, alperes álláspontja szerint az időközben bekövetkezett káreseményre tekintettel. Mindezek alapján az volt az álláspontja, hogy a káresemény időpontjában érvényes kötelező gépjármű felelősségbiztosítással rendelkezett a beavatkozónál, ezért a felperesnek vele szemben alapos megtérítési igénye nem lehet. Másodlagosan, arra az esetre, ha a bíróság a vele szemben előterjesztett kereset jogalapját fennállónak tekinti, kármegosztás alkalmazását kérte arra hivatkozással, hogy a károsult gyalogosként a kár bekövetkezésében jelentősen közrehatott, ami miatt a reá kedvezőbb 30-70 %-os kármegosztás alkalmazásának van helye.

A keresetnek teljes mértékben helyt adó érdemi döntésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján - a részletesen kifejtettek szerint - megállapíthatónak találta, hogy a beavatkozó „az I. negyedévet követően feltehetően értesítette” az alperest a biztosítási szerződésének megszűnéséről, a II., III. negyedévi biztosítási díjakat pedig visszautalta részére. Ennek alapján a 190/2004. Korm. rendelet 1. számú mellékletének 3. pontja (4) bekezdése értelmében a biztosítási szerződés megszűnt, ebből következően a beavatkozó kockázatviselése nem terjed ki a perbeli káreseményre, függetlenül attól, hogy a szerződés megszűnésekor az esetleges további adatszolgáltatási kötelezettségét a 2003. évi LX. törvény (Bit.) rendelkezéseinek megfelelően teljesítette-e. A felperes a kártalanítási számla kezelőjeként a károsulttal szemben helytállt, ezért az alperes megtérítési kötelezettsége a 190/2004.(VI.8.) Korm. rendelet 15. §-ának (7) bekezdése alapján fennáll.

Nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság az alperes kármegosztás iránti igényét sem, tekintettel arra, hogy az alperes a perben nem tudta igazolni; a perbeli balesetet fokozott veszéllyel járó tevékenységen kívül eső okként a károsult gyalogos általa állított jelentős közreható magatartása idézte elő.

A kereset összecszerúságát illetően az elsőfokú bíróság az ítéletében leszögezte; az alperes kizárólag a költségterítő és keresetpótló járadék megváltás jogszerűségét vitatta, azonban alaptalanul.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kizárólag az indokolás részbeni megváltoztatása iránt.

Kérte az első fokú ítélet 2. oldal, harmadik bekezdésének megváltoztatását akként, hogy (az ítélet ténykénti megállapításával szemben) nem nyert bizonyítást, miszerint a beavatkozó az alperest 2004. július 29. napján értesítette az.....kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződés törléséről.

Az ítéleti indokolás 2. oldalán a negyedik bekezdésében szereplő azt a ténymegállapítást, miszerint „a 2004. augusztus 3. napján” alperes részéről „történt II. negyedévre vonatkozó díj befizetését követően az Magyarország Általános Biztosító Zrt. ezen díjat 2004. augusztus 9. napján visszautalta”, az alperes kérte törölni, illetőleg akként megváltoztatni, hogy nem nyert bizonyítást a perben; a biztosítótársaság az általa 2004. július 30-án, illetve augusztus 4-én csekken befizetett díjakat a részére visszautalta volna.

Az ítélet indokolásának 2. oldalán az ötödik bekezdésben tett azt a ténymegállapítást pedig, hogy: „2004. augusztus 26. napján kelt levelében a biztosítótársaság tájékoztatta a felperest (helyesen alperest) arról, hogy a biztosítás újra érvénybe helyezésére a megküldött nyilatkozat kitöltése útján fennáll a lehetőség”, az alperes szintén törölni vagy akként megváltoztatni kérte, miszerint: „nem nyert bizonyítást az, hogy reaktiválási kérelemmel fordult a biztosítótársasághoz és arra a hivatkozott tartalmú válaszevelet kapta”.

Jogorvoslati kérelmének indokolása szerint az első fokú ítélet indokolásából elsőként törölni kért ténymegállapítás iratellenes, tekintettel arra, hogy - a perben már becsatolt, ezáltal az elsőfokú bíróság rendelkezésére álló - 2009. október 26-án keltezett levelében maga a beavatkozó biztosító tájékoztatta korábbi jogi képviselőjét (**dr. J. T.** ügyvédet) arról, hogy a szerződés törléséről tájékoztatást nem küldött.

Az indokolásból másodikként törölni kért ténymegállapítást a perben rendelkezésre álló adatok és okiratok nem igazolják, így annak kétséget kizáró tényként történő figyelembevétele megalapozatlan, de a valószínűség szintjén történő elfogadása sem lehetséges.

A harmadikként kifogásolt indokolásbeli ténymegállapítás pedig azért megalapozatlan, mert az elsőfokú eljárásban a reaktiválás iránti kérelem, illetve annak biztosítóhoz történő benyújtása bizonyítást nem nyert és a beavatkozó - vagy a felperes - azt sem bizonyította, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott 2004. augusztus 26-i keltezésű válaszevelet az alperes részére megküldte volna. A fellebbezésében az alperes hivatkozott arra is, hogy az ítélet indokolásának kért megváltoztatása az esetlegesen később általa a biztosítótársaság ellen indítandó kártérítési per szempontjából alapvető jelentőséggel bír.

A felperes és a felperesi beavatkozó az alperes fellebbezésére észrevételt nem tettek.

Az alperesi fellebbezés Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján tárgyaláson kívül történő elbírálása során az ítéltábla - a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint - az elsőfokú bíróság ítéletét a nem fellebbezett rendelkező és indokolási részében nem érintette.

Az alperes fellebbezését az ítéltábla alaposnak találta, az alábbiak szerint:

A fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag az indokolásában, abból is a felperes alperes részéről tagadott három tényállításának tényként való elfogadása és az ítéleti tényállásnak a felperesi állítások alapján történő megállapítása miatt támadta.

Az ítéltábla is osztotta azt a fellebbezési álláspontot, hogy a kifogásoltak közül jogszabálysértő volt annak a tényként való megállapítása, miszerint a beavatkozó 2004. július 29-én értesítette az alperest arról, hogy a kötelező gépjármű felelősségbiztosítása törlésre került, mert azt a peradatok nem támasztották alá.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg.

A bizonyítás szabályait a Pp. X. fejezete tartalmazza. A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében a bizonyítás általános, alapvető szabálya az, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy

azokat a bíróság valóban fogadja el. A Pp. 163. §-ának (2) és (3) bekezdései felsorolják azokat az eseteket, amikor a bíróság a fél által állított vagy hivatkozott tényeket bizonyítás nélkül is valóban fogadhat el. Erre azonban - egyéb feltételek megléte esetén is - csak az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező, vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás ellenére kétségbe nem vont előadása /(2) bekezdés/, illetőleg a bíróság által köztudomásúnak ismert vagy hivatalos tudomására jutott tények /(3) bekezdés/ esetében lehet helye.

Az ítéleti tényállás megállapításához az szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, bizonyító erejét megállapítsa, majd pedig megítélje jelentőségüket a tényállás szempontjából.

Az adott ügyben a Pp. 163. §-ának (2)-(3) bekezdéseiben írt feltételek egyike sem állt fenn az ítéleti tényállás azon kifogásolt ténymegállapítását illetően, hogy a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás törléséről a beavatkozó biztosító az alperest 2004. július 29. napján értesítette.

Ilyen tartalmú tényállítást ugyanis a perben maga a felperes sem tett. Ellenkezőleg, (a fizetési meghagyásos eljárásból alakult perben) a 2010. március 10-én, 6. sorszám alatt benyújtott előkészítő iratában is azt adta elő, hogy az Biztosító (beavatkozó) „a peres iratok közt fekvő 2009. október 26-i” levelében közölte az alperes korábbi jogi képviselőjével, hogy a biztosító kockázatvállalása a hatósági nyilvántartással megegyező módon és időpontban megszűnt. A felperes által hivatkozott, az alperes részéről a fellebbezését megelőzően már az elsőfokú eljárás során 2010. január 14-én, 3. sorszám alatt benyújtott érdemi védekezése mellékleteként is becsatolt 2009. október 26-i keltezésű okirat pedig a beavatkozó biztosítónak valóban azt a nyilatkozatát tartalmazza, miszerint „ügyfelünket a szerződés törléséről levélben nem értesítettük, azonban a tartozatlan fizetesként visszautalt összegek ezt egyértelművé tehetnék volna.”

A beavatkozó a 2011. május 30-i tárgyaláson előterjesztett 27/B/1. sorszám alatti beavatkozás iránti kérelmében ezzel ellentétesen valóban azt adta elő, hogy 2004. július 29-én törlésértesítő került postázásra, ám ezt az állítását alátámasztó semmilyen bizonyítékot nem csatolt (ilyen bizonyítási eszközre nem is hivatkozott). Ugyanakkor a beavatkozási kérelméhez 27/B/2. sorszámon mellékelt irat annak igazolására alkalmas, hogy a biztosító az alperest a 2010. február 1-jén kelt levelében tájékoztatta arról, hogy az forgalmi rendszámú gépjárműre kötött kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződése 2004. március 31-én az esedékes díj meg nem fizetése miatt megszűnt. Egyéb bizonyíték vagy bizonyítási eszközre való hivatkozás hiányában a rendelkezésre álló bizonyító erejű peradatokkal kifejezetten ellentétes - és ezáltal kirívóan okszerűtlen - az elsőfokú bíróságnak a beavatkozó részéről 27/B/5. sorszámon csatolt irat - tartalmából levont az a ténybeli következtetése, hogy a 2004. évi I. negyedévet követően feltehetően értesítette a biztosítótársaság az alperest a biztosítási szerződésének megszűnéséről. Ezzel szemben arra volt (lett volna) csak eljárásjogi lehetőség, hogy a felperes és az alperes egyező (Pp. 163. § (2) bekezdés), az alperes részéről 3/A/6. sorszám alatt csatolt okirattal is alátámasztott előadása alapján a bíróság tényként azt állapítsa meg: a beavatkozó az alperest a szerződés törléséről külön levélben 2009. október 26-át megelőzően nem értesítette. Az elsőfokú bíróságnak az - eljárási szabálysértést is megvalósító - ezzel ellentétes ténymegállapítása megalapozatlan.

Alappal támadta az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét amiatt is, hogy annak indokolásában tényként került megállapításra; a 2004. augusztus 3. napján alperes által befizetett újabb negyedéves díjat a biztosítótársaság 2004. augusztus 9. napján visszautalta, valamint, hogy a biztosítótársaság 2004. augusztus 26. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest (helyesen alperes), hogy biztosításának újra érvénybe helyezésére a megküldött nyilatkozat kitöltése útján fennáll a lehetőség.

Az alperes már a felpereshez intézett 2009. május 28-án keltezett és a beavatkozónak küldött 2009. október 12. napján írott ügyvédi leveleiben is, majd az elsőfokú eljárás során mindvégig arra hivatkozott; a 2004. II. és III. negyedévre esedékes, 2004. július 30-án és augusztus 4-én megfizetett Gfb-díjrészleteket az Biztosító elfogadta, de azokat vissza nem fizette. A Pp. 164.§-ának (1) bekezdése szerinti bizonyítási szabály értelmében ezért (mivel nemleges bizonyítás nem lehetséges), az ellenkező minden kétséget kizáró bizonyítása a perben a felperest terhelte. Osztotta az ítéletábra azt a fellebbezési álláspontot, hogy a felperes ezt a perben sem maga, sem a beavatkozó útján bizonyítani nem tudta.

Az elsőfokú bíróság által az ítélete indoklása szerint e körben bizonyítékként értékelt 27/B/3. szám alatt benyújtott beavatkozói dokumentum erre sem önmagában, sem az egyéb peradatokkal egybevetve nem volt alkalmas. Azt ugyanis a beavatkozó eleve annak igazolására nyújtotta be, hogy 2004. május 29. napján az alperesnek törlésértesítő levél került postázásra és maga sem tett olyan nyilatkozatot, miszerint az értesítő levél pénzt is tartalmazott volna. Ezzel szemben a beavatkozó az alperes akkori ügyvédjéhez, **dr. J. T.**hoz címzett 2009. október 26-án kelt, a perben 3/A/6. alatt csatolt levelében maga is azt nyilatkozta, hogy a III. negyedévre esedékes 2004. július 30-án feladott összeget 2004. augusztus 4-én, a II. negyedévre esedékes díjat pedig 2004. augusztus 10-én utalta vissza az alperesnek, ugyanakkor elismerte azt is, hogy a visszautalásról postai tudakozvány útján lehet igazolást kérni, de csak az utalástól számított 5 éven belül, így ezt az igényét az alperes ügyvédjének nem áll módjában teljesíteni.

Miután az elsőfokú bíróságnak a 4. számú végzésében foglalt felhívása ellenére e vonatkozásban a felperes vagy a beavatkozó további bizonyítékot nem szolgáltatott, bizonyítást sem ajánlott fel, a perben még arra sincs bizonyíték, hogy a beavatkozó a 2009. október 26-án tett állításának megfelelő az általa feladott összeget 2004. augusztus 4-én, illetőleg 2004. augusztus 10-én visszautalta az alperesnek. Az első fokú ítéletnek az a kifogásolt ténymegállapítása tehát, hogy 2004. augusztus 3. napján az alperes újabb negyedéves díjat fizetett be, amelyet a biztosítótársaság 2004. augusztus 9. napján visszautalt, minden alapot nélkülöz.

Egyetértett az ítéletábra az alperesi fellebbezéssel abban is, hogy az elsőfokú bíróság által értékelt, a beavatkozó részéről 27/B/5. sorszám alatt csatolt irat sem önmagában, sem a perben rendelkezésre álló bizonyítékokkal összevetve nem volt alkalmas annak bizonyítására, hogy a beavatkozó az alperest a díj nem fizetés miatt megszünt biztosítása újra érvénybe helyezésének lehetőségéről írásban tájékoztatta, mivel sem a felperes, sem a beavatkozó nem igazolta semmilyen módon azt, hogy a levelet az alperes átvette, illetőleg az részére bizonyítható módon feladásra került. Ugyanakkor a beavatkozónak az alperes korábbi jogi képviselője, **dr. J. T.** ügyvédhez intézett 2009. október 26-án keltezett, a periratokhoz 3/A/6. sorszám alatt csatolt levelének tartalmából arra van peradat, miszerint a beavatkozó maga is azt állította, hogy a nyilvántartás alapján 2004.

február 20-án postázott intervenciós levelet az alperesnek, de ezt sem tudja bizonyítani, mert arra nincs lehetősége. Ilyen körülmények között a rendelkezésre álló peradatokkal ellentétes, megalapozatlan és egyben a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében írt eljárásjogi rendelkezést sértő az elsőfokú bíróságnak az a ténymegállapítása is, hogy az alperest a biztosítótársaság (beavatkozó) 2004. augusztus 26. napján kelt levelében tájékoztatta a biztosításának újra érvénybe helyezésének lehetőségéről.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit és indokolását nem érintve a fellebbezett részében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a fellebbezésben kifogásolt, megalapozatlannak bizonyult tényállításokat az ítélet indokolásából mellőzte.

Az eredményesen fellebbező alperes javára a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint a Pp. 217. §-ának (1) bekezdése szerinti teljesítési határidővel a felperes és - a Pp. 87. §-ának (1) bekezdése második fordulata értelmében - az őt támogató beavatkozó egyetemlegesen másodfokú perköltséget köteles fizetni. Az alperes ügyvédi díjból eredően keletkezett másodfokú perköltségének összegét az ítélet tábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003.(VII.22.) IM rendelet 3. §-ának (3), (5) bekezdése és 4/A. §-a szerint - a fellebbezés előterjesztése érdekében kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegeléssel megállapított időszükséglete alapján - 6 350 Ft-ban határozta meg, amelyhez hozzászámítva az alperes által lerótt 8 000 Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetése miatt felmerült másodfokú perköltségeit is a kettő együttes összegének, 14 350 Ft-nak a másodfokú perköltségként történő megtérítéséről rendelkezett.

D e b r e c e n, 2012. február hó 9.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő